

**Naročnina**

**Dnevna izdaja**  
za državo SHS  
mesečno 25 Din  
polletno 150 Din  
celoletno 500 Din  
za inozemstvo  
mesečno 40 Din  
**nedeljska izdaja**  
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 D

# SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III  
Rekopisi se ne vračajo, ne frankirana  
pisma se ne sprejemajo - Uredništva  
telefon št. 2050, upravnitva št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni  
račun: Ljubljana Stev. 10.650 in 10.349  
za inzerate, Sarajevu št. 7563, Zagreb  
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

**Cene oglasov**  
1 stolp, peti vrsta  
maloglasni po 150  
in 2 D, večji oglaš  
nad 45 mm višine  
po Din 250, veliki  
po 3 in 4 Din, v  
uredniškem delu  
vsilica po 10 Din  
Pri večjem q  
parocilu popust  
Izide ob 4 zjutraj  
razen ponedeljka in  
dneva po prezniku

## Težave in zapreke

Ze skoraj mesec dni se vrši zanimiva diplomatska borba med velikimi evropskimi državami. Francija, Anglija in Nemčija so zato, da naj se čimprej vrši velika mednarodna konferenca, na kateri bodo zastopane skoraj vse države; ne morejo pa se zediniti, kje naj bi se ta konferenca vršila. To nesoglasje v ne-bistvenem vprašanju je tembolj značilno, ker bi se moralo na tej konferenci razpravljati o najbolj perečih problemih evropske mednarodne politike.

Youngov načrt, ki je bil plod dolgotrajnega posvetovanja najboljših gospodarskih in finančnih strokovnjakov, je uredil vprašanje plačevanja vojne odškodnine od strani Nemčije. Kljub prvotnim protestom javnosti je bil ta načrt od strani nemške in francoske vlade sprejet za temelj bodočih diplomatskih pogajanj. Načrt sam na sebi torej še ni obvezen in bi se njegove odredbe znale morda celo bistveno spremeniti na poznejši konferenci. Proti njemu je v resnici tudi že nastopila cela vrsta držav, ki so napram dosedanjemu stanju znatno prikrašani v svojih pravicah na vojno odškodnino. Odklonile so ta načrt med drugim Jugoslavija, Romunija in Grčija.

Naši državi na primer so gospodje strokovnjaki črtali znatne vsote vojne odškodnine in v načrtu upoštevali in objavili samo naše dolgove Ameriki in Angliji. Razlika je velika: do leta 1906 bi naša država dobivala namesto 26 milijonov zlatih mark samo 15, od 1906 dalje do 1988 pa samo 22,6 milijonov zlatih mark namesto približno 70 milijonov. Pa tudi pri stvarnih dobavah bi bili precej prikrašani. Še bolj prikrašani sta Romunija in Grčija.

To prikrašanje naših pravic se je moglo zgoditi samo vsled tega, ker so na konferenci strokovnjakov sodelovali samo zastopniki Amerike, Anglije, Francije, Belgije in Nemčije. Ze z ozirom na to dejstvo imamo pravico, da takoj odklonimo ta načrt, kajti po jasnih odredbah versajske mirovne pogodbe se more kaj spremeniti v vprašanju vojne škode v prilogi in v škodo kake podpisnice samo z njenim pristankom. Mi tega pristanka nismo dali in ga tudi dali ne bomo.

Ravno danes je v Belgradu pričela pod predsedništvom zastopnika znanega ministra dr. Kumanudija konferenca, ki ji prisotvujejo: naš poslanik v Londonu Gjurič, naš pariski poslanik Spalajkovič in naša stalna delegata v reparacijski komisiji dr. Ploj in Boškovič. Ze takoj v začetku je bil Youngov načrt odklonjen. Konferenca bo izdelala naš memorandum, v katerem bodo točno navedene vse naše zahteve. Izdelala bo tudi potrebna navodila zastopnikom naše države za mednarodno konferenco diplomatov. Na tej konferenci bomo zastopani tudi mi. Ker bo ta mednarodna konferenca dalekosežnega pomena, smo prepričani, da bo naša delegacija zastopana primerno težki in odgovorni nalogi, ki jo bo morala rešiti. Dasiravno bomo imeli težko stališče, vendar smo prepričani, da bomo imeli uspeh. Obveznosti, ki jih imata napram naši državi Francija in Anglija, so tako jasne in nedvomne, da lahko pričakujemo korekturo Youngovega načrta vsaj v nekaterih podrobnostih.

Sicer pa se zdi, da so tudi veliki naši zavezniki proti nekaterim določbam tega načrta, še bolj pa proti mnogim pretiranim zahtevam Nemčije. Dejstvo, da se tako dolgo odlašala s konferenco, je zato najjasnejši dokaz. Konferenca bi se morala vršiti že meseca julija, da bi odredbe Youngovega načrta stopile v veljavo že 1. septembra. Doselej pa še ni dosežen niti sporazum o mestu, kjer naj bi se konferenca vršila.

Anglija je predlagala, da naj se konferenca vrši v Londonu, češ, da je MacDonaldu nemogoče odstraniti se že v prvem času svoje vlade za daljšo dobo iz Londona. Proti Londonu je odločno nastopila francoska vlada, ki je prvotno predlagala kako nevtralnno mesto Lucern ali Montreux, pozneje pa Bruselj. Angleška vlada je že skoraj sprejela belgijsko prestolico, ko je proti temu še bolj odločno nastopila Nemčija, češ, da tega ne more sprejeti iz — psiholoških razlogov. Konferenca naj bi likvidirala po želji Nemčije vse ostanke svetovne vojne, predvsem naj bi se sklenila izprazniti Porurja in vrnitev saarskega področja. V Belgiji pa še vedno bolj ko v drugih državah živi vojaški duh in spomin na svetovno vojno. Zato ne v Bruselj, morda raje v kako obmorsko holandsko mesto.

V tem preprih pa je šlo mnogo časa in se je približal že skoraj dan sestanka Društva

## Bolgarsko opravičevanje

Zavijanje resnice -- Kako si Bolgari predstavljajo mir na meji

Sofija, 24. julija. (Tel. »Slov.«) Bolgarska agencija je danes izdala sledeče obvestilo: »Gotovi slabo informirani inozemski listi so prinesli netočne informacije o sklenitvi sporazuma v Pirotu med bolgarsko in jugoslovansko vlado in trde, da je Bolgarska delala težkoče pri ratificiranju pirotskega sporazuma. Iz tega vzroka smo primorani, da še enkrat omenimo vsebino sporazuma in ugotovimo, da je program pirotske konference po obojestranskem sporazumu zainteresiranih strank vseboval izključno vprašanja, ki se nanašajo na režim potnikov, ki prihajajo iz obeh držav, na kretanje posestnikov dvolastniških posestev in na vzdrževanje miru in reda na meji.

Ni bilo torej besede o likvidaciji teh dvolastniških posestev ter niti o ustvarjanju neke nevtralne cone. Stranki, ki sta vodili razgovore, sta se zadovoljili s tem, da sta predvideli mešano komisijo, ki bi imela stalno dolžnost, regulirati eventuelne incidente. Delegaciji obeh držav sta se zedinili v vseh vprašanjih, ki so bila na dnevnem redu v toku konference v Pirotu.

Bolgarska delegacija ni mogla sprejeti jugoslovanskega predloga o likvidaciji dvolastniških posestev (!) in ustvaritvi nevtralne cone, ker ta predlog ni bil na delovnem programu konference in bi moral biti radi tega predmet posebnih proučevanj in razgovorov. V ostalem, bil je dosežen popoln sporazum med jugoslovanskimi in bolgarskimi delegati in bolgarska delegacija je dobila polnomoč, da predloži in izdela predloge na podlagi sklepov pirotske konference. Z odobrenjem bolgarske vlade je bolgarska dele-

gacija pripravila: 1. uredbo o upravi dvolastniških posestev ter o kretanju njih lastnikov, 2. uredbo o obmejnem režimu, 3. uredbo o policijski službi in prehodu preko meje. Vsi ti predlogi so bili 16. aprila t. l. izročeni v Belgradu v ratifikacijo. Jasno je torej, da je pirotska konferenca pod temi pogoji izpolnila svoje naznačene naloge tako, da znači imeti pomanjkanje dobre volje, ako bi se Bolgariji pripisovala odgovornost, ker ni ratificiran noben od pirotskih sporazumov.

\*

Ta bolgarski komunike ne odgovarja niti najmanj resnici. Bolgarska vlada skuša predčrti inozemstvu s tem komunikejem, da ji je v resnici bilo do tega, da se likvidirajo sporna vprašanja med Jugoslavijo in Bolgarijo. Toda vsakdo, ki pozna razmere, ve, da je to le dvoilična igra, ki smo ji verjeli, ko smo odprli mejo brez garancij, kateri pa po bridkih izkušnjah ne moremo več verjeti.

Ta bolgarski komunike potrjuje ne samo nam, ampak tudi celi svetovni javnosti, da Bolgarija na neverjetno drzen in lažniv način obrača dejstva. Sam ta komunike pravi, da so bila na dnevnem redu vprašanja režima potnikov, ki prihajajo iz obeh držav, in kretanja lastnikov dvolastniških posestev, ter vzdrževanje reda in miru na meji. Sedaj pa lahko postavimo vprašanje: Kaj se pravi vzdrževanje miru in reda, ako ni ugotovljena cone, o kateri se mora voditi kontrola? Od prve seje v Pirotu so naši delegati insistirali na vprašanju vzdrževanja miru in reda na meji. Od tega tudi danes ne moremo odstopiti ravno zato, ker hočemo na meji popoln mir.

## Zločin komunističnega agitatorja

Dvojni umor v Gružu -- Obsojeni boljševiški agitatorji

Dubrovnik, 24. jul. (Tel. »Slov.«) Snoči je prispel z brzovlakom na postajo Gruž komunistični agitator Josip Čelan, o katerem je bilo redarstvo obveščeno, da potuje s potnim listom pod napačnim imenom. Na kolodvoru so ga povedli v redarstveno sobo, kjer ga je hotel orožnik Botinič zaslišati. Še predno pa se je mogel vnesti za mizo, da napiše zapisnik, je Čelan potegnil revolver, ustrelil štirikrat na orožnika in pobežnil. Botinič je ostal na mestu mrtev. Čelana, ki je hotel ulti skozi kolodvorska vrata, je hotel tu zadržati orožnik Gjurič. Čelan je streljal tudi na njega. Ranjeni Gjurič je še skušal priti do pisarne postajnega načelnika, toda se je že zgrudil med potjo in umrl. Čelan je nato dirjal po ulicah, v pristanišče, kjer se je skrtil med drvmi, ki so tam v velikih množinah naložene.

O dogodku so takoj obvestili velikega župana in orožništvo, ki je takoj obkobil pristanišče od vseh strani. Vendar ubijalca niso mogli še izslediti. Trupli ubitih orožnikov so prenesli v občinsko mrtvašnico na pokopališče. Notranji minister je razpisal nagrado 30

tisoč dinarjev, ki jo dobi oni, ki ulovi Čelana. Istotako je izdalo za njim tiralico.

Belgrad, 24. jul. (Tel. »Slov.«) Danes se je vršila pred sodiščem za zaščito države razprava proti šest komunistom iz Mostarja, ki so bili obtoženi, da so v noči od 29. do 30. aprila t. l. v Mostarju delili letake komunistične vsebine med delavce in vojake. Sodnemu zboru je predsedoval dr. Ogorelica. Branili pa so obtožence odvetniki dr. Franjo Jež, dr. Viktorovič, dr. Stojilkovič in Milan Matić. Sodba je bila razglašena ob 6 zvečer. Na podlagi čl. 1., točke 4. zakona o zaščiti države je bil obsojen Raša Jakob, 47letni rudar iz Mostarja, na 5 let težke ječe, Galič Joso, 40letni rudarski delavec iz Mostarja, na 3 leta težke ječe, Rajič Mijo, 23letni pek iz Mostarja, na tri leta težke ječe, Batko Karel, rudniški ključavničar, star 22 let, iz Sarajeva, na 2 leti težke ječe ter Pašić Mustafa, 46letni ključavničar, na 5 let težke ječe, dočim je bil mizar Fijala Anton iz Sarajeva oproščen. Obsojencem se računa 70 dni preiskovalnega zapore za 47 dni težke ječe. Bili so obsojeni istočasno na povračilo sodnih stroškov.

## Važna konferenca v Zlatiboru

Vrnjačka banja, 24. jul. (Tel. »Slov.«) Včeraj popoldne se je prometni minister dr. Korošec odpeljal v samostan Žiće, kjer je ostal do 6 zvečer. Nato je dr. Korošec obiskal predsednika vlade, generala Živkoviča v Mataruški banji, od koder se je vrnil v Vrnjice. Danes zjutraj pa se je odpeljal v Zlatibor. V Mataruški banji se mu je pridružil predsednik vlade Živkovič. V Zlatiboru se je vršila konferenca med predsednikom vlade Živkovičem ter ministroma Korošcem in Marinkovičem.

narodov. Letošnje zasedanje Društva narodov pa je posebno važno in tudi svečano, ker slavi ta ženevska mednarodna organizacija desetletnico svojega obstoja. Konferenca pa bi trajala zelo dolgo in bi ne končala pred sestankom Društva narodov. Zasedanje odgoditi ne gre, konferenco prekiniti za mesec dni tudi ne. K prepiru o kraju se je pridružila sedaj še ta zapreka. Diplomati bodo imeli še veliko dela, dokler pride do sporazuma o času in kraju meddržavne konference, še več pa za rešitev težavnih problemov dnevnega reda te po vojni najvažnejše konference.

## Konferenca o vojni odškodnini

Belgrad, 24. jul. (Tel. »Slov.«) V zunanjem ministrstvu se je vršila danes ob pol 11 konferenca, ki so se udeležili Kumanudi, Šverljuga, Spalajkovič, Gjurič, Boškovič, Ploj in tehnično osebje. Na seji je najprej Spalajkovič razložil potek konference finančnih strokovnjakov, ki se je vršila v Parizu. Konferenca bo trajala več dni ter bo na podlagi rezultatov te konference vlada zavzela stališče, ki ga bo zastopala na konferenci držav. Misli se, da bo našo državo zastopal na tej konferenci naš londonski poslanik dr. Gjurič. — Včeraj je sprejel Nj. V. kralj v avdienco našega pariškega poslanika Miroslava Spalajkoviča.

## Varčevanje pri sestavi proračuna

Belgrad, 24. jul. (Tel. »Slov.«) Finančni minister dr. Šverljuga je poslal vsem ministrstvom razpis, v katerem zahteva, da do 10. avgusta izdelajo proračunski načrt za l. 1930-31. Obenem zahteva finančni minister od posameznih ministrstev, da vse postavke v proračunu skrbijo na najmanjšo mero.

## Zahvala angleških arheologov kralju

Sarajevo, 24. jul. (Tel. »Slov.«) Snoči je sarajevska občina priredila v Ilidži banket na čast angleškim arheologom. Z banketa so angleški arheologi poslali na dvorsko pisarno brzojav sledeče vsebine: »Člani angleškega arheološkega društva iz Londona si dovoljujejo, zahvaliti se Nj. V. kralju Aleksandru in prevzvišenemu kraljevskemu domu z globokim spoštovanjem in hvaležnostjo za nepozabno gostoljubje, ki so ga bili deležni v vseh lepih krajih kraljevine SHS, ki so jih obiskali, in ki je dosegla vrhunec z izredno pri srčnim sprejemom v Sarajevu.

## Pred konferenco jugoslov. episkopata

Zagreb, 24. jul. (Tel. »Slov.«) »Hrvatska Straža« prinaša intervju svojega dopisnika z nekim visokim cerkvenim dostojanstvenikom v Belgradu. Na vprašanje o proslavi jubileja nadškofa Bauerja je visoki dostojanstvenik odgovoril: »Vsi škofje radi gremo na to proslavo, da počastimo jubilara. Katoliška cerkev je preživela po teh deset letih težke čase, toda pred razboritim vodstvom zagrebške metropolitane je prebrodila vse težave.« Na vprašanje, kdaj se sestane škofovska konferenca, je odgovoril cerkveni dostojanstvenik: »Konferenca jugoslovanskega episkopata se bo vršila po proslavi jubileja, mislim pa, da bo zasedala samo nekoliko dni. Na dnevnem redu je več aktualnih cerkvenih vprašanj.« Glede konkordata se je glasil odgovor takole: »Naše stališče o vprašanju konkordata je že formulirano in znano. Samo od vlade in sv. Stolice je odvisno, kdaj bo sklenjen.« O šolskem vprašanju je dejal cerkveni dostojanstvenik: »Nismo obveščeni, kakšna je končna oblika načrta novega šolskega zakona, toda prepričani smo, da je v njem osvojen stališče velike večine katoličanov in mnogih pravoslavnih, da ostane verouk v šolah in da se verske šole ne ukinejo.

## Socialne reforme vlade

Belgrad, 24. jul. (Tel. »Slov.«) Iz ostavke dr. Mažuraniča se vidi, da se je sedanja vlada odločila, do kraja izvesti agrarno reformo. Jasno je tudi, v kakem smislu namerava vlada svoje nadaljnje delo. Istočasno z ostalimi vprašanji čisto socialne narave, kakor je to socialno zavarovanje, zboljšanje kmetijskega položaja, organizacija kmetijskega kredita ter zboljšanje socialne higijene, predstavlja v vladi glavno nalogo izvedba agrarne reforme do konca. Vlada se sploh zelo trudi na polju vseh socialnih reform v najnaprednejšem smislu.

## Železniška nesreča pri Nišu

Niš, 24. jul. (Tel. »Slov.«) Včeraj ob dveh popoldne sta trčila pri postaji Crveni krst manipulacijski vlak, ki je prihajal iz Čuprije, in tovorni vlak, ki je premikal na postaji. Obe lokomotive sta poškodovani, trije vagoni pa so popolnoma uničeni. Kurjač Tihomir Mihajlovič, ki je skočil nekoliko sekund pred trčenjem iz lokomotive, je težko ranjen ter so ga prepeljali v bolnico, drugih človeških žrtev pa ni bilo. Gmotna škoda je precej velika. Promet je bil za eno uro prekinjen.

Izgleda, da je glavni krivec strojevodja manipulacijskega vlaka Dušan Lukič, ki je hotel peljati v postajo, dasi je bil signal postavljen na »stojl«. Nekaj krivde pade tudi na strojevodjo drugega vlaka Gavriloviča, ki je peljal iz postaje na odprto progo, ki pa se izgovarja, da mu je dežurni prometnik dal tozadevno dovoljenje.

## Pribičević pride v Belgrad

Belgrad, 24. julija. (Tel. »Slov.«) Svetozar Pribičević prispe tekom jutrišnjega dne iz Brusa v Belgrad. Pribičević trpi na vnetju trebušne mreže ter se bo dal v Belgradu operirati.

Joško Bučar, diplomirani pravnik iz Novoga mesta, je postavljen za pripravnika pri velikem županu v Sarajevu.

Zagreb, 24. jul. (Tel. »Slov.«) Z jutranjim brzim vlakom je prispel v Zagreb bivši trgovinski in industrijski minister dr. Velimir Mažuranič.

Križevci, 24. jul. (Tel. »Slov.«) Na oblastni gospodarski šoli se je te dni vršila šesta matura. Vseh 14 kandidatov, ki so se prijavili za izpit, je izpit tudi naredilo.

## Za enotno delavsko pravo

Ministrstvo za socialno politiko pripravlja revizijo celokupne delavske zaščitne zakonodaje. Istočasno pa se pripravljajo in izvršuje ta revizija v posameznih resortnih ministrstvih. Tako se obravnava skoro celokupna delavska zaščitna zakonodaja zlasti v dveh novih zakonskih načrtih, ki sta pripravljena za uzakonitev, v obrtnem redu in rudarskem zakonu. Pri teh zakonih ministrstvo za socialno politiko sploh ni sodelovalo. Več ko na dlani leži, da tak paralelizem kompetenc ne more ustvariti ničesar drugega, kot zakonodajni in upravní kaos.

Proti temu je nastopilo naše delavstvo že na lanskem kongresu delavskih zbornic.

To stališče se utemeljuje v tozadevnem referatu tako-le:

»Vse delavsko pravo se mora iz rudarskih in obrtnih zakonov izključiti. Mi stojimo na stališču, da se mora kodificirati vse delavsko pravo v posebnih zakonih, ne pa v rudarskem ali obrtnem zakonu. Za nas je izven diskusije, da morajo ostati zakon o zaščiti delavcev, zakon o zavarovanju delavcev ter o inspekcijah dela tudi v bodoče posebni zakoni in da je nasprotno potrebno, da se obdelava v posebnih zakonih tudi oni del splošnega delavskega prava, ki je ostal dosedaj še v sklopu obrtnih in rudarskih zakonov.

Za to naše stališče govore že razlogi zakonodajne tehnike. Zaščita in zavarovanje delavcev morata biti v glavnem povsod enaka: tako v mali obrti, kakor v tovarni, na železnici ali v rudniku. Ako se obravnava delavsko pravo v zakonih, ki urejujejo odnose posameznih pridobitnih panog, prihajamo do tega, da se morajo eni in isti členi delavskega zaščitnega zakonodavstva v več zakonih ponavljati.

So pa še važnejši razlogi, ki govorijo za zgoraj stališče. Inspekcije dela, uradi za zavarovanje delavcev, delavske zbornice, borze dela in vsi ostali organi delavske zaštite se morejo razviti v jačje socialno-politične faktorje samo, če so organizirani za vse pridobitne panoge skupno. Razcepiti te organe na razne pridobitne panoge se pravi povečati njih odvisnost od poslodavcev in njihovih organizacij. Kot primer naj navedemo samo posebno organizacijo bratovskih skladnic. Tajnik delavske rudarske organizacije tu že ne more biti predstavnik v rudarskem zavarovanju, ker je postal kot tajnik privatni nameščenec, pa čeprav je po svojem pravem poklicu rudar in je delal večji del svojega življenja v rudniku. Pravi, že zaposleni rudarji zopet nimajo časa za izvrševanje predsedniških funkcij v glavnih bratovskih skladnicah. To je za poslodavce in za rudarsko oblast zopet razlog, da v upravi bratovskih skladnic ne more biti čiste paritete.

Razcepiti delavsko zaščito na poedine poklicne panoge, se pravi delavsko zaščito desorganizirati in podrediti vplivu poslodavcev.

Ni končno niti to vseeno, ali je predkazano skrbstvo za delavsko zaščito posebnim državnim oblastem, ali državnim oblastem, katerim je poverjeno tudi skrbstvo za druge, prvim mnogokrat nasprotujoče interese. Ena in ista oseba ne more biti istočasno dober državni pravdnik in dober zagovornik. Tako na primer generalna direkcija za šume in rude ne bi smela biti istočasno direkcija državnih rudarskih podjetij in najvišja socialna zaščitna oblast za rudarske delavce. Isto velja za generalno direkcijo državnih železnic.

Če se razcepi delavska zaščita po poklicnih panogah, bo poverjena skrb za nasprotujoče si interese enim in istim državnim organom, skrb za ene in iste interese pa raznim državnim organom.

Bolj nego jasno je, da je taka organizacija delavske zaštite za delavstvo škodljiva. Zato stoji delavstvo na stališču: Obrtni in rudarski zakon se mora omejiti na urejevanje odnosov, v katerih stoji rudarska in obrtna podjetja med seboj in napram državnim in samoupravnim oblastem. Delavska zaščita mora biti predmet posebnih zakonov.

Obrtni zakon in zakon o zaščiti delavcev sta dva paralelna zakona. Rudarski zakon je poseben zakon, ki urejuje posebne odnose rudarskih podjetij, ki z zgornjimi splošnimi zakoni niso že urejeni.

Pri tem položaju nima smisla, da bi se ponavljale v obrtnem ali rudarskem zakonu odločbe zakona o zaščiti delavcev.

Gotovo ne bo v škodo naši socialno politični zakonodaji, če se bodo upoštevali pri reviziji naše socialno politične zakonodaje zgoraj navedeni razlogi. V tem slučaju bi bilo treba misliti na to, da bi se obdelalo nekaj stvari, ki je bila obdelana dosedaj v specialnih zakonih, a spada v zakon o zaščiti delavcev, v obliki novel k zakonu o zaščiti delavcev.

### Proslava 50 letnice

#### Zveze hrvatskih obrtnikov

Sušak, 24. julija. (Tel. »Slov.«) V nedeljo, 28. t. m. se bo vršila proslava 20 letnice zveze hrvatskih obrtnikov v Dalmaciji, na kateri bodo sodelovale vse primorske obrtniške organizacije. Ob 10 dopoldne se bo vršila v mestni posvetovalnici slovesna seja, nato pa banket v penzionatu Rež. — Popoldne bodo udeleženci napravili izlet na Krk s parnikom Jadranske plovbe.

## Prva pot Sv. Očeta iz Vatikana

Rim, 24. jul. (Tel. »Slov.«) Za jutrišnje veliko procesijo sv. zakramenta so sedaj končane vse priprave. Ne bodo se izdajale nobene vstopnice. Prebivalstvo bo imelo prost pristop, dokler prostor ne bo popolnoma napolnjen. Procesija se bo začela še le ob šestih popoldne, vходи pa se bodo zaprli že ob petih. Trga pa ne bo smel zapustiti nihče, dokler ne bo procesija končana. V okolici škofijske zveze se navaja, da bo po 59 letih prišel Kristus sam v slavnostnem sprevodu in povrnil svo-

jega zastopnika na zemlji zopet češenju velikega Rima. Končno pozivlje oklic vernike, naj ne motijo procesije z vzklikanjem in pozdravljanjem.

Rim, 24. jul. (Tel. »Slov.«) Papeški prvi uradnik vatikanskega mesta objavlja danes po naročilu papeža, da v četrtek, ko bo papež prvič po letu 1870. zapustil Vatikan, ne bo pripuščeno na trg sv. Petra noben fotograf in noben kinooperater.

## Pred likvidacijo češko-madžarskega spora

Budimpešta, 24. julija. (Tel. »Slov.«) V nasprotju z današnjimi praškimi vestmi, da bo češkoslovaška vlada izročila svoj odgovor na zadnje madžarsko noto glede dogodka v Hidasnemetyju še le v četrtek, je češkoslovaški poslanik v Budimpešti že danes izročil madžarski vladi češkoslovaški odgovor. Zunanji minister Valko je sprejel noto in izjavil češkoslovaškemu poslaniku, da jo bo natančno proučil.

Češkoslovaška nota še enkrat opisuje dogodke, ki so se izvršili v zvezi z aretacijo železniškega uradnika Peche v Hidasnemetyju, in poudarja, da se češkoslovaško železniško osebje v Hidasnemetyju čuti strahovano, radi česar je smatralo češkoslovaško železniško ravnanje za potrebno, da se železniški promet prekine.

Nota se sklicuje na razburjenost, ki jo je povzročila aretacija Peche, in našteva žalitve, katere so se dogajale le češkoslovaškemu železniškemu osebju na obmejni postaji Hidasnemety v l. 1923 in 1924 ter ugotavlja, da zadnja madžarska nota ni sposobna, pomiriti razburjenje češkoslovaškega javnega mnenja. Češkoslovaška nota naglašja dalje, da bo češkoslovaška vlada povečala največjo pozornost procesu proti Pechi, ker more samo kazenska preiskava podati prava pojasnila o posameznih podrobnostih. Češkoslovaška država si pridržuje pravico, da bo svoje državljane odločno podpirala, če ji bo mednarodno pra-

vo tekem kazenskega procesa dalo za to povod in možnost. Češkoslovaška vlada se nikakor ne bo dotikati suverenosti madžarske države, smatra pa ravno v smislu obstoječega železniškega dogovora za potrebno, da na vsak način jamči za svobodo železniškega prometa med obema državama. Pritožuje se proti postopanju madžarskih uradnih organov v zvezi z aretacijo Peche, ki ogroža normalno izvrševanje železniškega dogovora. Končno izjavlja nota, da bo češkoslovaška vlada pustila železniškemu ravnateljstvu popolno svobodo, da se v sporazumu z ravnateljstvom madžarskih državnih železnic zopet začne pogajanja za promet preko Hidasnemetyja.

Praga, 24. jul. (Tel. »Slov.«) Z merodajne češkoslovaške strani se izjavlja z ozirom na novo češkoslovaško noto, da je javnost dogodke v Hidasnemetyju precejvala, in sicer pred vsem radi tega, ker se je v Budimpešti objavila prva češkoslovaška nota, ki ni bila namenjena za javnost in je bila sestavljena precej ostro. Ustavitev železniškega prometa preko Hidasnemetyja ni pomenjala retorizije, temveč je bila mišljena samo kot jasn protest proti postopanju madžarskih oblasti ter je bila povzročena pred vsem radi razburjenja češkoslovaških železničarjev. Če Češkoslovaška danes odstopa od nekaterih zahtev svoje prve note, je to samo logična konsekvence madžarskega odgovora. Ni torej na mestu, da bi se v tej zadevi govorilo o češkoslovaškem umiku.

## Tovarna plinov zletela v zrak

Berlin, 24. jul. (Tel. »Slov.«) Danes se je v berlinskem industrijskem predkraju Borsigwalde pripetila nenavadna eksplozijska katastrofa. V zrak je zletela tovarna za izdelavo komprimiranih plinov. V tovarni je bilo na tisoče izgotovljenih plinskih posod s komprimiranim kisikom in acetilenom, ki so več ur zapored neprestano eksplodirale. Zato je bilo gasilec onemogočeno, priti na kraj nesreče, ker so posode daleč na okoli ogrožale občin-

stvo, tako da je do 500 metrov daleč bila vsa okolica posejana z razbitimi deli posod. Radi neprestanih eksplozij so bile več ali manj poškodovane tudi sosedne tovarne. Pri eksploziji je bilo ranjenih 12 oseb, k sreči pa ni bilo smrtnih žrtvi. Govori se, da je eksplodiralo vsega skupaj 2000 acetilenskih posod. Šele dve uri po prvi eksploziji se je mogla približati požarna bramba. Posrečilo se je, da so izolirali glavni tank, ki do tedaj še ni eksplodiral.

## Kellogova pogodba v veljavi

Berlin, 24. jul. (Tel. »Slov.«) Washingtonska vlada bo danes na slovesen način uveljavila Kellogovo pogodbo. Do sedaj je iz diplomatskih razlogov manjkala ratifikacija Japonske, ki pa se je sedaj izvršila. Kellogovo pogodbo je v avgustu 1928 podpisalo 15 držav, pozneje pa ji je pristopilo nadaljnjih 25 držav, tako da jo bo sedaj uveljavilo 40 držav.

## Kako je z meddržavno konferenco

London, 24. jul. (Tel. »Slov.«) Na zelo dobro informiranem mestu se danes na sledeči način označuje stališče raznih držav glede kraja in programa vladne konference: Francija odklanja London, je pa pripravljena, takoj odpustiti francosko delegacijo na kak drug kraj kontinenta. Nemčija odklanja Bruselj in Pariz ter predlaga predvsem Luzern. Belgija odklanja Haag in je pripravljena iti v London ali v kak drug kraj kontinenta, razen Holandske. Ko je Nemčija odločno in brezpogojno odklonila angleški predlog glede Bruslja, je Anglija v diplomatskih razgovorih zopet predlagala London kot kraj konference, ki je za Anglijo najprimernejši. Javnost dobiva vtis, da smatra sedaj Anglija kraj konference za vprašanje druge vrste, dočim polaga važnost na to, da se konferenca skladi kmalu in da se pospešeno rešijo na odločilen način vsi pravni problemi, ki so nastali po vojni.

## Demisija lorda Lloyd

London, 24. jul. (Tel. »Slov.«) Na današnji seji poslanske zbornice je nastala velika senzacija, ko je zunanji minister Henderson izjavil, da je višji komisar v Egiptu lord Lloyd demisijoniral. Vlada bo v petek podala izjavo o vzrokih demisije in o njeni zgodovini. Demisija je brez dvoma v zvezi s tem, da je Henderson že pred 14 dnevi v razgovoru z novinarji govoril o uspešnih pogajanjih z Egiptom. Očividno je, da je Henderson v teh razgovorih v večji meri govoril za egipsko stališče, kakor je to všeč lordu Lloyd.

### Aretiran vohun

Praga, 24. jul. (Tel. »Slov.«) Radi suma vohunstva je bil danes v Bratislavi aretiran šofer Ivan Clement, bivši avstro-ogrski častnik, ki je baje vohunil za Madžarsko.

## Nesreče

Utonil je sinoči pri kopanju v Ljubljani na Špiči Bevič Albin, uslužbenec pri Aloma-Company. Bil je bolan na sru ter ga je nenadoma zmanjkalo. Verjetno je, da ga je zadela kap.

Truplo pokojnega Vinka Habeta, ki se je ponesrečil v triglavski steni, so sinoči prepe-ljali v Ljubljano. Pogreb se vrši danes ob 17. s Tabora.

Split, 24. julija. (Tel. »Slov.«) Delavec Josip Krivič je včeraj na svojem posestvu ponesrečil zanetil ogenj, ki se je vsled velike suše in vetra hitro razširil. Delavec je skušal ogenj sam pogasiti, med tem pa ga je objel plamen in je zgorel.

Osišek, 24. julija. (Tel. »Slov.«) Pretekli teden sta bila aretirana v Četini občinski blagajnik Filip Birtič in občinski uradnik Teodor Jovičič pod sumnj, da sta podnetila ogenj v občinski hiši z namenom, da uničita knjige in blagajno. Birtič pa je bil na podlagi svoje izjave izpuščen na svobodo.

Zagreb, 24. jul. (Tel. »Slov.«) Na zagrebški periferiji se je danes zgodila težka nesreča. 20-letni delavec Ivan Kirin je zgodaj jutraj peljal proti Zagrebu voz. Na Krugah se je nenadoma utrgal električni vod, ki je bil postavljen šele pred nekoliko dnevi, ter padel Kirinu na glavo. Električni tok je oplazil nesrečnega delavca tako hudo, da ga je vrglo pet metrov daleč ter je ostal pri priči mrtev.

Split, 24. jul. (Tel. »Slov.«) Včeraj sta se zgodili dve nesreči pri Opuzenu na Neretvi. Parnik »Bojana« je napravil po reki izlet. Na krovu je bilo 80 izletnikov. Nesreča je zahtevala, da je Rade Radelič, ki je potoval v Gradec, padel preko železne ograje v vodo in utonil. — Včeraj ponoči pa je neki drugi parnik na Neretvi naletel na ladjo, ki je vozila pesek. Ladja se je vsled trčenja potopila.

Praga, 24. jul. (Tel. »Slov.«) Huda vročina zadnjih dni je povzročila več nesreč. V Znojmu na Moravskem se je radi vročine zmešalo vpo-kojenemu uradniku Flesingerju. V Plznu pri Plznu je solničarica zadela vlakovodjo nekega tovornega vlaka, ki je padel s stroja in si zlomil tilnik. Tudi iz Heba in Jablonic poročajo, da je radi solničarice umrlo več ljudi.

### Drobne vesti

Na Sušaku vlada poslednje dni velika vročina. Tako je kazal toplomer danes na solncu 43 do 53 stopinj, v senci pa 33 do 35 stopinj Celzija.

Zagreb, 24. jul. (Tel. »Slov.«) V noči od torka na sredo je umrl v 62. letu starosti dr. Ernest Spies, odvetnik in kraljevski županijski tajnik v pokoji. Pokojnik je doma iz Vinkovcev ter je dovršil vseučilišče v Gradcu. Postal je odvetnik, začetkom vojske pa je bil imenovan za civilnega komisarja v Belgradu. Po dveh letih službe je bil na lastno prošnjo premeščen kot vladni tajnik v Zagreb, kjer so ga po osvoboditvi vpočili. Ko pa se je osnovala oblastna samouprava, je bil imenovan za predstojnika oddelka oblastne samouprave v Zagrebu.

Belgrad, 24. jul. (Tel. »Slov.«) Danes popoldne so prispeli z letalom iz Bukarešte v Novi Sad predstavniki romunskega Aero-kluba pod vodstvom predsednika kluba, princa Bibescu in glavnega tajnika romunskega Aero-kluba, polkovnika Pupecu. Na letališču so sprejeli romunske goste poveljnik letalstva, major Tomić in letalec Sondermayer. Romunski delegati bodo imeli z našimi konferenco, na kateri se bo natančno določil program letalskih tekem, ki se bodo vršile letos v Romuniji. Po končani konferenci se bodo romunski delegati jutri popoldne vrnili v Bukarešto.

Split, 24. julija. (Tel. »Slov.«) Sinoči se je končal IV. pomorski propagandni tečaj Jadr. Straže, ki se ga je udeležilo 12 udeležencev iz cele države. Udeleženci so pregledali zanimivosti Splita ter pomorske in industrijske naprave in so tudi sodelovali na propagandnem nočnem ribolovu. Razen tega je oblastni odbor Jadranske straže priredil udeležencem tečaja več predavanj, od katerih omenjamo predavanje Riharda Katalaniča-Jeretova o življenju našega naroda. Msgr. Bulič je imel predavanje o arheološki preteklosti Primorja, dr. Vekoslav Lav o Jadranski straži in svetnik Doležal o društvenem glasilu Jadranske straže. Udeleženci so si ogledali tudi Šibenik, na kar so odšli na svoje domove.

Sofija, 24. jul. (Tel. »Slov.«) Urednik lista »Mladeška duma« Cvetan Kolarov ter urednik lista »Mladeška iskra« Ivan Iljev sta po treh letih zapora obsojena radi komunistične propagande.

Sofija, 24. jul. (Tel. »Slov.«) Policija je v parku Borisova gradina v Sofiji aretirala 60 nezaposlenih oseb, ki so večinoma iz notranjosti države. Iznajli jih bodo iz prestolice.

Varšava, 24. jul. (Tel. »Slov.«) Včeraj je bil v Varšavi otvorjen VIII. kongres mednarodnega kirurškega društva, ki se ga je udeležilo nekoliko stotin delegatov iz raznih držav. Otvoriti kongresa je prisostvoval notranji minister Sladkowski, ki je pozdravil kongres v imenu vlade. Predsedništvo kongresa je položilo venec na grob neznanega junaka.

Dunajska vremenska napoved. Severne Alpe: Nevihite, viharji, padec temperature (polarna fronta). Južne Alpe: V četrtek ali petek ohlajenje z nevihtami.

## Sovjeti nepopustljivi

Pariz, 24. jul. (Tel. »Slov.«) Ruski poslanik je danes obiskal Brianda in mu izrekel zahvalo svoje vlade za Briandovo intervencijo v konfliktu s Kitajsko. Pri tem je pripomnil, da ruska vlada žalibog ni v stanju, iskati skupno s francoskim zunanjim ministrom mirno rešitev konflikta, ker je zaenkrat radi postopanja kitajske vlade vsak sporazum nemogoč. Na koncu je ruski poslanik podal svečano zagotovilo, da Rusija najodločneje vztraja pri načelu miru.

## Vstaja v Perziji

Berlin, 24. julija. (Tel. »Slov.«) »Vorwärts« poroča iz Teherana, da se Anglija in Rusija vmešavata v perzijske zadeve, da so angleški letalci metali bombe na vstaje v južni Perziji in da je poseben ruski odposlanec, ki je prišel v Teheran z letalom, ponudil Riza Kan Peleviju pomoč sovjetske vlade za udušitev vstaje. Vstaji so izborni preskrbljeni s strojnimi puškami in municijo angleškega izvora.

## Āretacije komunistov v Franciji in na Češkem

Paris, 24. julija. (Tel. »Slov.«) Vseh 95 udeležencev predsedstvene seje komunistične stranke, ki so bili aretirani v nedeljo, je bilo obtoženih radi kompote proti varnosti države. Obenem so bili aretirani še nadaljnji štirje člani predsedstva komunistične stranke in pa trije člani predsedstva komunističnih strokovnih organizacij ter nekateri drugi komunisti. V pisarni komunističnih strokovnih organizacij so aretirali 10 inozemcev, katere so poslali čez mejo. Pri strokovnih organizacijah so zaplenili dva tovorna avtomobila z obtežljivim materialom.

Praga, 24. jul. (Tel. »Slov.«) V tajništvu komunistične stranke je bila danes hišna preiskava, pri kateri je bil zaplenjen pomnoževalni aparat in mnogo pismenega materiala.

## Zboljšanje stanja

### dr. Müllerja

Heidelberg, 24. jul. (Tel. »Slov.«) Danes je bil izdan sledeči komunike o zdravstvenem stanju državnega kanclerja dr. Müllerja: Po današnji preiskavi državnega kanclerja se lahko govori o tem, da zdravljenje napreduje. Bolnik že lahko živa lahko hrano.







# Sveta življenje in vrvenje

## Zanimiva izsiljevalska afera

»Corriere della Sera« poroča o veliki izsiljevalski aferi. V Turinu sta bila namreč aretirana commendatore Pierro Belli, direktor lista »Il domani d'Italia«, in neki Vincenzo Carano, ki sta od znanega italijanskega industrijskega koncerna »Snia Viscosa« izsilila 185.000 lir.

Pierro Belli in Vincenzo Carano sta bili v Turinu znani osebnosti. Carano je zadnji čas vodil turinsko podružnico agencije Stefani in si je na ta način pridobil veliko dobrih zvez. Ko je zgubil svojo službo in bil brezpo-

Določeni sestanek se je res vršil opoldne. Navzoči so bili lastnik stanovanja, zastopnik tvrdke »Snia Viscosa« in oba izsiljevalca. Belli je bil pozvan, da podpiše izjavo, s katero se zaveže, da bo v svojem časopisu opustil napade na tvrdko »Snia Viscosa«. Bil je tako nepreviden, da je šel v past in izjavo res podpisal. Dobil je nato izplačanih 120.000 lir ter je zapustil sobo s svojim tovarišem, kateremu je izplačal 65.000 lir kot provizijo za posredovanje, ne da bi vedel, da si je Carano že sam pri tvrdki zagotovil plačilo. Eno uro nato je prišel Carano v stanovanje zaupnika tvrdke »Snia Viscosa« po svoje dogovorjeno plačilo, ki je znašalo 65.000 lir. Z denarjem v žepu je zapustil hišo, ki je bila že obkoljena od policistov, ki so ga takoj aretirali in mu odvzeli denar. Številke bankovcev so si zabeležili, da Carano ne bi mogel tajiti. Kmalu nato so se podali nalašč za to iz Rima došli policisti v uredništvo lista »Il domani d'Italia«, kjer so dobili Bellija, ki se je čutil čisto varnega, in ga aretirali. Belli je ob aretaciji strašno jokal. Tudi njemu so odvzeli denar in oba izsiljevalca sedita sedaj za zamreženimi okni.

### Za zvestobo - pomanjkanje

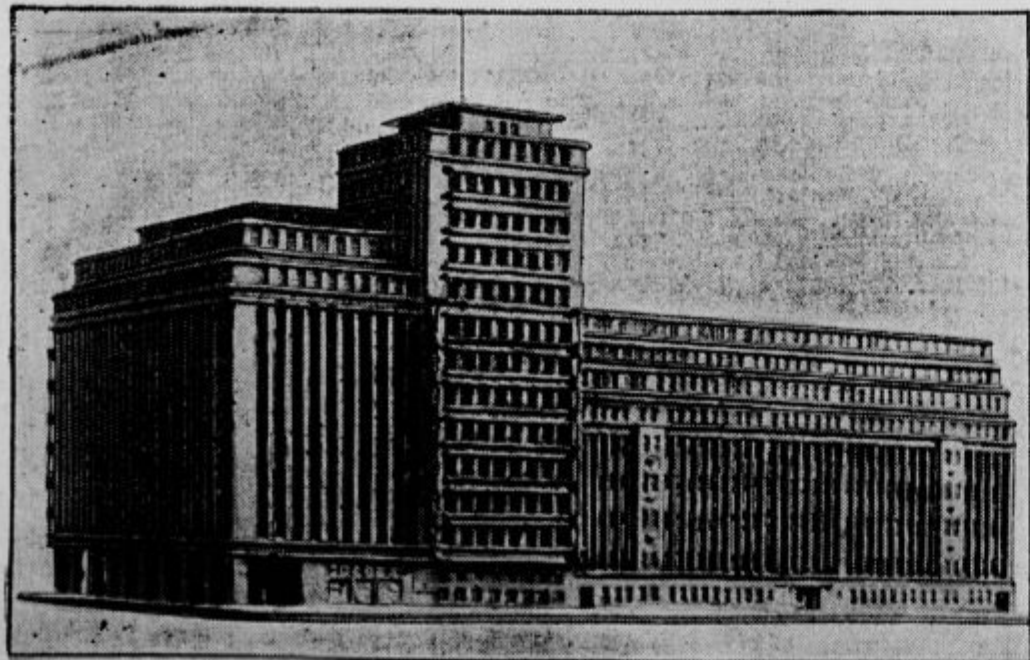
Matthew Wellington, črni sluga slavnega raziskovalca Livingstona, še živi. Star je 80 let in stanuje v Mombassi. Wellington je še zdrav in čvrst, bere brez očal in tudi noge ga



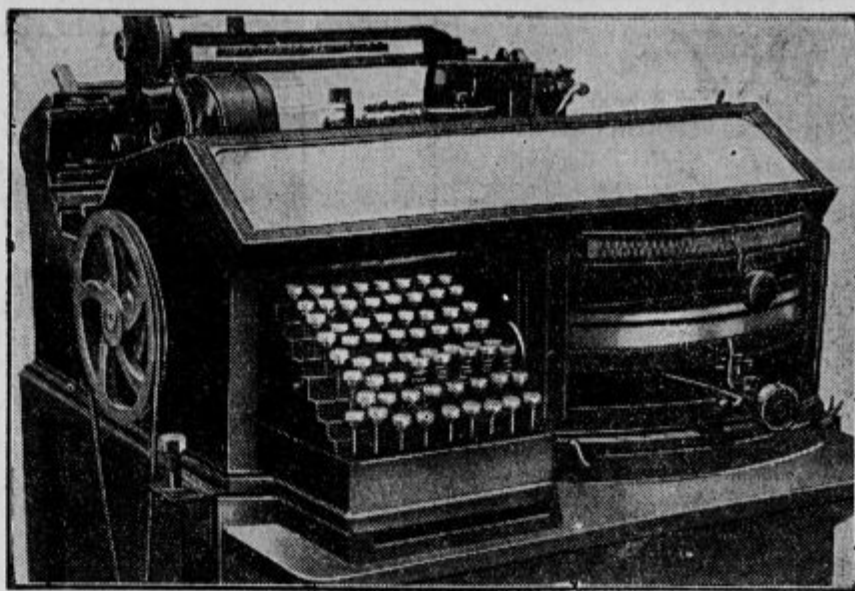
Kalinin, predsednik sveta sovjetskih ljudskih komisarjev.

seln, se je združil z Bellijem, ki je izdajal tednik »Il domani d'Italia«. Carano je živel zelo razkošno, obiskoval je rad nočne lokale. Nekega dne je izšel v Bellijevem listu oster članek proti znani italijanski akcijski družbi »Snia Viscosa«, ki bi bil v stanu izpodkopati trgovski ugled tvrdke. Še istega dne, ko je izšel članek, so prišli posredovalci k tvrdki s ponudbo, da bodo napadi ustavljeni, če tvrdka da primerno vsoto. Tvrdka je to ponudbo z vso odločnostjo in ogorčenjem zavrnila, na kar je časopis svoje napade poostil. Turinski prefekt je zasledoval objave in je dvakrat zaporedoma zaplenil »Il domani d'Italia«. Bellija in njegovega neločljivega prijatelja Carana je odslej nadzorovala policija.

Vendar izsiljevalca nista opustila svojih napadov, podvojila sta svoje napore in skušala priti do razgovora z merodajnimi osebnostmi družbe »Snia Viscosa«. Končno se je vršil sestanek, h kateremu je prišel Carano, ki je v svojem in v imenu svojega prijatelja zahteval 500.000 lir za to, da bo list prenehal z napadi. Pogajali so se dolgo in so končno pristali na 300.000 lir. Govorili so tudi o načinu plačevanja in o garancijah, ki bi jih dal Belli, da bo res opustil napade. Tako sta bila oba izsiljevalca prepričana, da so zastopniki tvrdke pripravljeni plačati dogovorjeno vsoto. Sledilo je še več razgovorov na glavni pošti, v nekem hotelu, vedno pa je bilo težavno izvršiti aretacijo, posebno ker je Carano vedno sam prihajal in izhajal, da je od Bellija pooblaščen za pogajanja. Carano je končno zahteval, naj bi zaupnik družbe »Snia Viscosa« potoval skupno z njim v Francijo in mu šele onstran meje izročil denar. To je bilo odklonjeno, enako tudi predlog Carana, da bi dogovorjeno vsoto izplačali ponoči na prostem. Končno sta izsiljevalca pristala na to, da bosta prišla v neko hišo, v kateri je po njunem mnenju stanoval mož, ki o celi aferi ni ničesar vedel. V resnici pa je bil ta mož najvažnejša priča tvrdke »Snia Viscosa«.



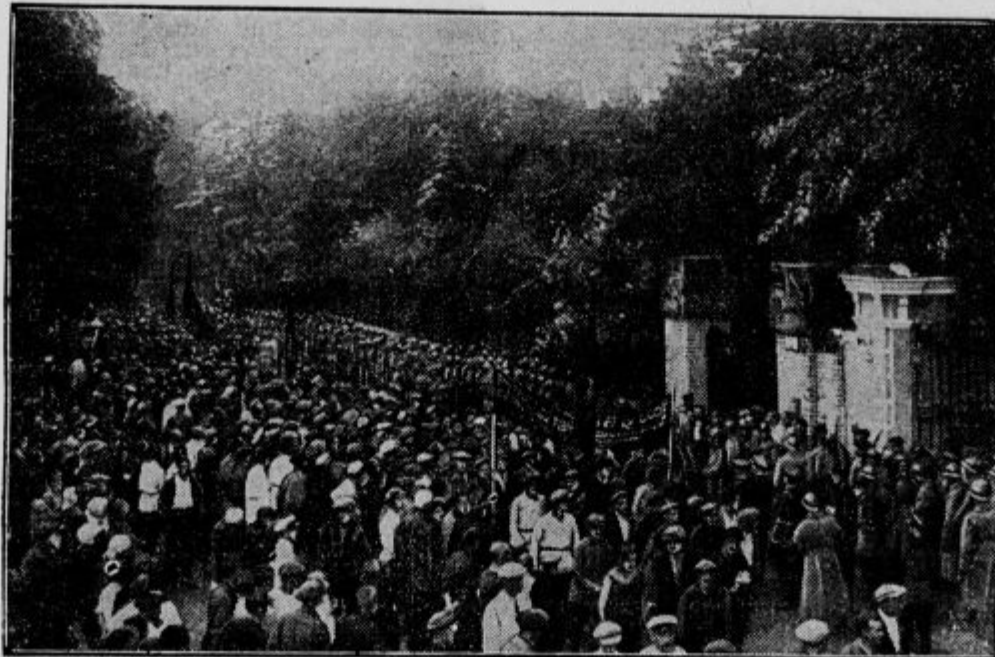
Sebotičniki v Nemčiji. V Hamburgu so začeli zidati ogromno poslopje, v katerem bo imela sedež Zveza nemško-nacionalnih trgovskih pomočnikov.



Stroj za pisanje not, ki vsebuje vse pri notah potrebne znake, je izumil nek italijanski kapelnik

### Svojega očeta ustrelil

Vojni invalid Eugene Marchand v Reimsu je bil že dolgo časa sprt s svojo družino. Bil je živčno bolan in zelo nervozen ter se je vedno prepiral s svojimi. Največkrat se je spril nad svojo 19 letno hčerko, kateri je vedno nekaj očital. Ko mu je te dni hčerka med prepričnim surovim odgovorom, se je tako razjezil, da je zagrozil, da bo vse člane družine poklal. Da bi se izognili novemu mučnemu prizoru, so se žena in otroci izselili iz stanovanja. Ko se je 18 letni sin tega invalida zvečer vrnil iz službe domov in čul, kaj se je zgodilo, je ozmerjal očeta. Stari Marchand je skočil na sina Louisa, ta pa se je umaknil, zbežal v kuhinjo, snel s stene puško in ustrelil očeta, ki je bil takoj mrtev. Louis se je nato vrgel na truplo in jokajoč prosil odpustitve. Nato je šel na policijo in prijavil svoj zločin.



Rusija demonstrira proti Kitajski. V Moskvi so se pred kitajskim poslaštvo vršile velike demonstracije. Demonstranti so nosili lepake z napisom: »Proč s kitajsko protirevolucijo buržoazije in generalov!«

še krepko nosijo. Ampak pomanjkanje trpi, ker je zelo reven. Njegov edini dohodek je izkupiček iz prodaje razglednic in podobnih stvari. Različni ljudje, ki od časa do časa podpirajo vrlega moža, so delali na to, da bi mu vlada v Kenya (angleška vzhodna Afrika) dala malo pokojnino ali sploh kakšno pomoč, ampak iz birokratičnih vzrokov to ne gre. Wellington, pravijo vladni uradniki, ni bil nikdar v državni službi. Ja, če bi bil kje v kakšnem uradu vratar ali sluga, potem bi bila stvar drugačna, ampak Wellington je bil samo sluga Livingstonov in ni nič drugega napravil, kakor da je truplo slavnega raziskovalca po devetmesečnem potovanju med neznoznimi naporji prinesel iz notranjosti Afrike do obrežja. Ko je bil angleški prestolonaslednik v vzhodni Afriki, so starega moža predstavili visokemu gostu, ampak od same slave se ne da živeti.

### „Dragocenosti in denar ali - življenje“

Lady Alexander, vdova slavnega angleškega igralca Georgea Alexandra, ki je umrl leta 1918, je postala žrtev neobičajno drznega vlom. Svojo hišo ima v Bondstreet v Londonu. Te dni zjutraj ob petih se je pred hišo ustavil avtomobil, v katerem je bilo pet oseb. Sofer je ostal na svojem mestu, ostali štirje so pa šli skozi zadnja vrata v hišo. Trije vlomilci so šli v prvo nadstropje, dočim je četrti ostal na straži v pritličju. Roparji so šli skozi več sob, dokler niso prišli do spalne sobe gospe Alexander, ki je ležala v postelji in spala. Vsled ropota se je zbudila in takoj razumela položaj. Vedela je, da stavi svoje življenje na kocko, če bi vpila na pomoč. Zato je skušala dobiti časa, da bi obvestila služabništvo. S čisto mirnim glasom je vprašal roparje, kaj pravzaprav hočejo od nje. »Dragocenosti in denar!« se je glasil odgovor. Nato je gospa Alexander vprašala, koliko zahtevajo, pri tem pa je segla z roko po zvoncu, ki je stal na njeni nočni omari. Roparji pa so to zapazili in jo prijeli za roko. Eden jo je zgrabil za vrat in jo pričel daviti. »Kje so Vaše dragocenosti!... Hitro, sicer Vas zadavim!...« — »Če imam dragocenosti, jih gotovo nisem hranila za Vas,« je pogumno odgovorila gospa. Nato jo je ropar še bolj stisnil za vrat. »Dam vam deset funtov šterlingov, ako se zavežete, da me pustite v miru!« — Roparji so spustili gospo, kakor da bi bili s tem zadovoljni. Gospa je nato iskala po ročni torbici, pa je našla samo en funt, s katerim pa roparji niso bili zadovoljni. Eden roparjev jo je zopet zgrabil za vrat, medtem ko sta ostala dva vlomila v njeno pisalno mizo in v omaro, pa niso mnogo našli; opazila tudi nista dragoceno dijamantno zavrtnico, ki se je nahajala med perilom v omari. — »Če ničesar ne najdemo, Vas bomo ubili,« je jezno viknil ropar. —

V tem času je prišla po stopnicah sobarica, katero je ropot in govorjenje zbudilo. Ropar, ki je stražil, jo je vrgel na tla, vendar je sobarica, preden ji je ropar mogel zamašiti

usta, glasno zakričala na pomoč. Sedaj se je prebudilo tudi ostalo služabništvo, ki je hitelo k oknom, skozi katera so klicali sosede, ki so takoj telefonirali policiji. Ko so roparji videli, da se je njihov načrt ponesrečil, so vzeli zgoraj omenjeni funt šterlingov in nekaj dragocenosti, ki so pa le malo vredne, ter pobegnili v avtomobilu. Ko so kmalu nato prišli policijski stražniki, so našli čisto mirno gospo, razburjeno služabništvo, o roparjih pa nobenega sledu. Avtomobil so še isti dan našli na periferiji Londona. Ugotovili so, da je bil ta avtomobil prejšnji dan ukraden, ko je stal prazen na ulici.

### Skozi zidove je slišal

V neki mali vasi na Poljskem se je te dni pripetil dogodek, ki nikakor ne dela časti dvajsetemu stoletju. Bogat posestnik si je hotel pregnati dolg čas in si je kupil radio. Po vasi pa so takoj začeli šepetati, da sliši ta posestnik odslej tudi skozi zidove. Ljudje so mislili, da bo odslej bogatin slišal vse njihove razgovore, čeprav bodo govorili čisto tiho v zaprtih sobah. Vse kmete iz vasi je prevzel strah in vsi so bili prepričani, da je bogatin v zvezi s samim vragom. Pred nekaj dnevi je počilo. Kmetje so pridrli v hišo bogatega posestnika, uničili radio, njega pa ubili.

### Novi ženski ljubljenci

Znano je, da so male opice, kače, mačke, kuščarji in razne druge živali ljubljene mnogih dam. Toda nedavno je neka dama izzvala pravo senzacijo. V obednico nekega uglednega hotela je prinesla velikega polža in ga posadila pred sebe na mizo. Ko je natakara hotel polža odnesti, je glasno protestirala in mu naročila, naj prinese za polža nekoliko salatin lističev. Polž je kmalu zadovoljno lezel po lističih. Zanimivo pa je, da so že naslednji dan nekatere dame prinesle v restavracijo prav tako velike polže in z njimi ponovile isto komedijo. Čudne ženske so res čudne.



Avtomobilski tovarnar John Willys se imenuje med kandidati za mesto ameriškega poslanika v Berlinu. (Po ameriški karikaturi.)

### Smešnice

Gizdalin: »Stokrat bi umrl za vas, gospodična.«

Dama: »Ni potreba, enkrat popolnoma zadostuje.«

Miha: »Zakaj pa gos stoji na eni nogi?«

Nace: »Ne vem.«

Miha: »Zato, ker, če bi jo dvignila, bi padla na tla.«

Učitelj: »Napoleon je nekoč rekel, da zanj beseda »nemogoče« ne obstoja.«

Jožek v zadnji klopi: »Jaz mislim, da bi tega ne bil rekel, če bi bil kdaj poskušal prižgati užgalico ob kos mila.«



# MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.  
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrtic se računajo više.  
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

## Službe iščejo

### Pisarniška moč

absolventinja 1. let. trg. šole, želi primerne mesto v pisarni. Ponudbe na oglasni oddelek »Slovenca« pod »Pridna« 7955.

### Službo cerkvenika

išče mlad, pošten fant, zmožen tudi krojaštva. Ponudbe pod »Cerkvenik«.

### Prodajalka

starejša moč, vzdržana v vseh strokah, išče mesta. Ponudbe pod »Poštena« št. 7960 na upravo.

### Za prečitati:

Sem vseskozi trg. naobrazen, govorim tudi srbohrvatsko, nemško in italijansko, z večletnim izkuštvom, dostojnim nastopom in posebno dober manufakturnist; želim, če mogoče, stalno nameščenje za takoj ali pozneje. Sprejemam tudi drugo službo. Cenj. ponudbe na upravo »Slov.« pod Dobra moč št. 7977.

### Mlado dekle

z dežele, pridno, delavno, išče mesta v pomoč gospodinj h kršč. družini. Naslov v upravi pod št. 7991.

## Službo dobe

### Agilni agenti (-ce)

se iščejo za prodajo zelo dobro dohodnih predmetov. Zasluzek 3 do 4000 Din mesečno. Dopise z označbo točne adrese je poslati Banki »Agrarija«, Beograd, Obilicjevenac št. 25.

### Šiviljo

spretno, pridno, sprejemam kot štafirarico takoj. Anton Vrhovec, Dravljje št. 102.

### Sodarsk. pomočnika

izurjenega, sprejme takoj P. Krušič, Krško, Slovenija.

## Prodamo

### Puhasto perje

kg po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Potem čisti beli puh kg po 300 Din. L. Brozović, Zemniška čistilna perja, Zagreb, Ilica 82.

### Otroška postelja

dobro ohranjena, se prodaja. Ilirska ulica 21/III.

### Parna lokomobila

Wolfova, dobro ohranjena, 45/60 PS in kompleten opekarski stroj, se prodaja. Povpraša se pri Zadrugi gospodar. banki podružnici v Kranju.

### Les

ca 10.000 m<sup>3</sup> bukovine, cerovine itd., prodamo na stoječem v gozdu ob cesti, 5 km od postaje Rogatec. Natančnejše pod »Ugodna lega« št. 8018 na upravo lista.

## MOTOR

### na bencinski pogon

znamke »Köln-Deutz«, 8 PS, popolnoma sposoben za obrat, se poceni prodaja. Vpraša se pri ravnateljstvu Herbersteinovih veleposestev v Ptuj.

### Odprta poljska šupa

za seno ali slamo, 34 m dolga, 8,5 m široka in 6 m visoka, z razložljivimi lesenimi deli, se poceni prodaja. Vpraša se pri ravnateljstvu Herbersteinovih veleposestev v Ptuj.

### Ugodna prilika

za mizarje. Kompletno mizarstvo delavnico z vsemi potrebnimi mizarškimi stroji, pogon na surovo olje ali elektriko, z vsem orodjem etc. ter zalogo suhega lesa, zaradi družinskih razmer prodam. event. oddam v najem. Potreben kapital za nakup takoj 80.000 Din. Za prvega pol leta je za naročila za fino pohištvo preskrbljeno. — Ponudbe na upravo lista: »Ugodna prilika« št. 7902.

### Kompleten portal

za trgovino, z rolo in senčnikom, kakor tudi stelaže in pult, vse v najboljšem stanju, se vsled prezidave takoj prodaja. Vprašati je v trgovini A. Žibert, Prešernova ul.

### Pozor poljedelci in zadrugarji!

Prodajam 1500—2000 kg semen divje višnje zajedno zdravo, čisto in oprano. Zahtevajte vzorec, pa se boste uverili o prava svežem letošnjem semenu.

IVO PALINIČ, SPLIT.

## Kupimo

### ali vzamem v najem manjše podjetje

z vodno silo (večji mlin ali žago) ali kakšno manjšo tovarnico, kolikor mogoče v bližini postaje. — Stopim event. tudi kot družabnik s sodelovanjem in kapitalom. Cenj. ponudbe pod šifro »Industrialec« št. 7963 na upr. tega lista.

### Številke efektne loterije Prostovolj. gasilskega društva - Šmartno ob Savi, ki so bile izžrebane dne 21. julija 1929. Zaporene številke so dobile:

|               |               |               |               |
|---------------|---------------|---------------|---------------|
| 1. št. 9985   | 2. št. 6284   | 3. št. 1357   | 4. št. 4703   |
| 5. št. 2447   | 6. št. 3991   | 7. št. 9716   | 8. št. 3121   |
| 9. št. 0448   | 10. št. 9068  | 11. št. 0777  | 12. št. 7915  |
| 13. št. 3039  | 14. št. 8871  | 15. št. 0836  | 16. št. 0395  |
| 17. št. 2538  | 18. št. 9422  | 19. št. 0775  | 20. št. 3766  |
| 21. št. 4293  | 22. št. 4375  | 23. št. 0563  | 24. št. 6246  |
| 25. št. 0829  | 26. št. 8526  | 27. št. 3804  | 28. št. 4322  |
| 29. št. 7896  | 30. št. 0675  | 31. št. 9634  | 32. št. 0552  |
| 33. št. 2405  | 34. št. 9922  | 35. št. 3710  | 36. št. 9018  |
| 37. št. 3533  | 38. št. 3614  | 39. št. 2690  | 40. št. 8231  |
| 41. št. 6467  | 42. št. 5645  | 43. št. 4758  | 44. št. 3407  |
| 45. št. 2303  | 46. št. 9206  | 47. št. 3285  | 48. št. 1597  |
| 49. št. 6277  | 50. št. 2036  | 51. št. 1821  | 52. št. 1023  |
| 53. št. 4021  | 54. št. 9299  | 55. št. 6020  | 56. št. 8555  |
| 57. št. 9802  | 58. št. 6753  | 59. št. 3925  | 60. št. 5446  |
| 61. št. 0723  | 62. št. 0473  | 63. št. 4173  | 64. št. 9497  |
| 65. št. 8828  | 66. št. 0136  | 67. št. 2524  | 68. št. 1882  |
| 69. št. 9778  | 70. št. 9096  | 71. št. 2891  | 72. št. 3405  |
| 73. št. 4590  | 74. št. 3482  | 75. št. 7393  | 76. št. 5637  |
| 77. št. 6955  | 78. št. 4887  | 79. št. 7388  | 80. št. 1999  |
| 81. št. 4280  | 82. št. 2285  | 83. št. 7067  | 84. št. 2104  |
| 85. št. 7728  | 86. št. 0482  | 87. št. 5328  | 88. št. 4210  |
| 89. št. 9689  | 90. št. 3631  | 91. št. 6121  | 92. št. 0703  |
| 93. št. 8693  | 94. št. 7376  | 95. št. 8344  | 96. št. 8900  |
| 97. št. 4820  | 98. št. 4701  | 99. št. 3835  | 100. št. 7836 |
| 101. št. 5562 | 102. št. 1595 | 103. št. 2683 | 104. št. 9913 |
| 105. št. 2546 |               |               |               |

## Razglas.

Krajevni šolski odbor pri Sv. Bolniku na Kogu odda na javni dražbi dne 4. avgusta 1929 ob 9 zjutraj

### popravilo šolskega poslopja

in obnovo šolske drvarnice. Natančnejša pojasnila daje šolski upravitelj. Licitacija se vrši v šoli.

### Kupim

hrastove hlode. — J. Pogacnik, Ljubljana, Kralja Petra trg 8.

### Marelice

kupi Podravska industrija sadnih izdelkov v Mariboru, Trubarjeva 9.

## Stanovanja

### Vilo

prijetno, z elektriko in vrtom postavljen na najlepši točki Rožnika, po potrebi zveza z lastnim avtom, ako se prijavijo stanovanjci, kateri imajo stanovanje po zmerni ceni. Ponudbe na oglasni oddelek »Slovenca« pod »Stalno letovišče«.

### Opremljena soba

s posebnim vzhodom in električno razsvetljavo se odda takoj ali s 1. avgustom solidnemu gospodu. Naslov v upravi pod št. 7958.

### Meblovano sobo

s posebnim vzhodom in električno razsvetljavo oddam s 1. avgustom v Dev. Mar. v polju tik žel. postaje. Franjo Weiss, Dev. Mar. polje, št. 70.

## Pouk

### Soferska šola

prva oblastv. koncesijon., Camernik, Ljubljana (Jugovojta), Dunajska cesta 36. Telef. 2236. Strokovnjaški teoretični pouk in praktične vožnje na različnih modernih avtomobilih, s pričetkom vsakega prvega.

## Objave

### Mestna zastavljalnica

bo imela redni dražbi decembra 1928 zastavljenih predmetov, in sicer za dragocenosti (zlatino, srebrnino itd.) že 1. avgusta, za efekt (blago, perilo, stroje itd.) pa 8. avgusta t. l. od 15 dalje v uradnem lokalu.

## Posrestva

### Lepa hiša

masivno »zgrajena, enonadstropna, z 12 sobami in stranskimi prostori, poleg posebno manjše sople, z dvoriščem in vrtom, garažo in modernim avto, sredi mesta Celja, za zdravniko, zobozdravniko ali trgovca zelo primerno, 2 minuti od kolodvora, ceno naproday radi odpotovanja. Cena 555.000 Din. Posredovalci izključeni. Ponudbe pod »Preseleitev« št. 7821 na upravo »Slovenca«.

### Vila

na Mirju, nova, z vrtom, cela podkletena, skupno 7 sob, 1 kabinet, 2 kuhinji, kopalnica, vsled smrti naproday za 330.000 Din. »Posredovalce«, realitetna pisarna, Dalmatinova 11.

### Realitetna pisarna

Sv. Petra cesta 24 prodaja raznovrstna posestva, hiše, vile, parcele. Oddaja stanovanj vseh velikosti.

## Berite

## "Slovenca"

in oglašujte v njem!

## Razno

### POHIŠTVO

moderne spalnice, kuhinjske opreme iz trdega ali mehkega lesa, fino izdelana, priporočam cenjenemu občinstvu. Zaloga pohištva FRANC VELKAVRNI mizarstvo, Vižmarje, (pod klancem) p. št. Vid nad Ljubljano. Priporočila se najtopleje za cenjena naročila katera izvršuje točno po želji in vzorcu. Cene nizke. Delo solidno.

## Dnevnik Slovenec

najbolje informirani list!

### Fotografski atelje

novo otvoren; najmodernejši aparati, najnovejše svetlobne naprave. Foto Meyer, Maribor, Gospodarska 39.

### Fotograf. potrebščine

in vsakovrstne aparate, tudi najmodernejši strokovnjaku. Fotografsko specialno podjetje: Meyer, Maribor, Gospodarska 39.

## Žičnate vložke

in vzmeti za postelje, žimo, morske trave in železne posteljinke dobite najceneje v železnini Fr. Stupica v Ljubljani, Gosposvetska cesta.

## Oves in koruzo

kupite najceneje pri tvrdki A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24. Veletrgovina z žitom

## Gostilničarji, pozor!

Pristne domače in ograde selame, kakor tudi najfiniši polemendolski sir nudi delikatesna trgovina I. BUZZOLINI, Ljubljana, Lingarjeva ul. (za škofijo). Na drobno! Na debelo!

## Otvoritev gostilne in vrta na Dolenjski cesti št. 35 pod Rakovnikom

V nedeljo 28. t. m. je pri nas žegnanje sv. Jakoba in obenem otvoritev staro znane gostilne pri »Plankarju«. Za obisk cenjenega občinstva se najtopleje priporoča

## Jože Plankar

Pridite in poskusite dobro kapljico!



## Fani Vončina

soproga rudniškega načelnika v p. iz Idrije,

nas je v torek zvečer zapustila za vedno. Odšla je k Bogu po svoje zaslužen plačilo. Bila je Dobrota in Ljubezen. Na njeni zadnji poti jo bomo spremljali v četrtek, 25. t. m. ob 6. popoldne s Trnovskega pristana št. 40 na pokopališče pri Sv. Križu.

V Ljubljani, 23. julija 1929.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Žalujoci.

Francis Jammes:

## Rožni venec v solncu

»Ali veš Peterček, da tudi jaz jaham, in morda ravno tako dobro kot tista gospodična iz cirkusa?«

Za pogovor si je izmislila tisoč malenkosti, ki so navduševale ta dva samotarja, katera sta v enoličnosti vsakdanjega življenja tako malo govorila in s katerima se skoraj nihče ni pogovarjal. Kdo daje miloščino v besedah onim, ki se ne zanimajo več za svojega bližnjega, ker so preveč nesrečni?

Dominika si je natančno ogledala ubežno solno cremo in prosila za dovoljenje, da sme vstopiti v spalnico. Štefan Durand se je ves zmeden izgovarjal, toda ona mu je odgovorila:

»Ali misliš, draga moja, da nisem navajena na majhen nered v bolniški sobi? Sicer pa z veseljem pospravljam, kot da bi bila majhna deklica. Ob priliki velikega avgustovskega romanja so v Lurdu mairskatere mojih tovariših zahtevalo, naj jih uporabljajo samo za nekatera dela. Tako na primer so smatralo za poniževalno, da umivajo posodo. Mnenja so, da je bolj imenitno, če prevezujejo rane. Včasih menda kar ni dovolj turov za te gizdavke. Ali veste, kaj sem tedaj storila, gospod Durand? Šla sem k ravnateljici ter ji rekla: »Dajte mi nočne posode, da jih pomijem. Imam posebno veselje do tega dela.«

Dominika se je zasmejala na glas, ko je to povedala. Pri tem se je sklonila nad razkopano posteljo jetičnega in jo pospravila.

»Sedaj si pa oglejmo, kaj vam manjka! je na to vzkliknila veselo ter si zaznamovala na listič papirja

predmete in obleko, ki jih ni našla v omari ali v kuhinji.«

»Ne skrbite za nič,« je dejala. »Hočem se spoznati z gospodično Aneto, ko odidem od vas, ter jo prositi, da se pobriga za celo vrsto malenkosti, ki jih vi moški sploh ne vidite.«

Te malenkosti so bile precej številne, zato jih ni hotela omeniti bivšemu stavcu, ki mu bi bilo gotovo nerodno, če bi vedel, da hoče Dominika poskrbeti za vse to. Ta je pa sklenila, da se hoče preko Anete zanimati tudi za neplačane račune.

Zapustila je svoja prijatelja ter jima obljubila, da se vrne. Zadovoljstvo obeh ni imelo meja. Gotovo jima ne bi bila napravila toliko veselja, ako bi bila manj elegantno oblečena. Usmiljenje do bližnjega mora človek pravilno razumeti in mora znati ostati vedno samemu sebi enak. Odobravam kardinala, ki je bil poklican k umirajočemu revežu in je za ot pot oblekel svoje svečano oblačilo. Hotel sem, tako je stvar razložil, napraviti njegovim očem veselje, preden umrje.

Ko je Dominika odšla od Anete, ki je drage volje prevzela skrb za vse, kar bi bilo Durandovima koristno, je ura bila sedem. Imela je samo nekaj minut do hiše prijateljev, kjer je stanovala. Na potu se je ustavila v temni ladji cerkve Sv. Mihaela in je čutila v svojem srcu, kakor da je bila bolj razsvetljena kot do tedaj. Ko je občutila ta mir, se ji je zdelo, da ji je Bog odgovoril. Priklonila je čelo do tal, ko je šla mimo tabernaklja in sledeče vrstice Oznanenja so ji prišle tiho na ustnice:

»Moj duh se raduje v Bogu, mojem Zveličarju. Zakaj, ozrl se je na nizkost svoje deklet.«

## ROJSTVO.

To jutro je sedela v parku svoje vile v Marseillu ter v senci razmišljala o skrivnostih rojstva Gospodovega in o obeh revežih, ki ju je bila obiskala v Bordeauxu.

Razmišljala je na duševno prerojenje onih, ki živijo v milosti in so se odpovedali potomstvu. Mislila je na sv. Vincencija Pavlanskega, kot ga slikajo podobe, obdanega od številne družine majhnih otrok.

Kako neutešljiva ljubezen se čita na obrazu svetnika, koježa široka usta se neprestano dobrohotno smehljajo. Koliko otrok je imel, ki si jih je pridobil s svojim očetovskim kakor tudi materinskim srcem. Človek nehoté misli, da so te sirote našle v potezah lica tega svetnika obraze izgubljenih staršev in so mu zato sledili brez obotavljanja, ali pa pustili, da jih je nosil na rokah.

Dominiki je bil prirojen oni čut, ki ga imajo majhne deklice, ki so tem bolj srečne, čim več punčk imajo. Saj je bilo to nekaj čisto naravnega pri njej, ki je bila zdrave duše in tako krepkega telesa, da je čula nekega dné delavca, ki je mimogredé dejal:

»Lepo dekle!«

Obenem pa je bilo v Dominiki nekaj tako čistega, takšno dviganje želja v nebesa, da se ji je celo krščanski zakon zdel le spoštljiva navada, brez katere človek prav lahko živi ali ki se ji rade volje umakne. Nič je ni bolj zabavalo kot opazovanje nemira pri dekletih, če so se menile o zaročenec, ki ga še niti imele niso. Res je pa tudi, da se ni več smehljala, če je pomislila, kaj neki mladi mož trpi radi nje, in da mu je treba upanje, da se poroči z njo, odvzeti. Tega se mu še ni upala reči, in po krivici, za časa zadnjega obiska v Bordeauxu.